

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

Energie- gemeenschappen

Visie KGG

6 feb 2025

Aanleiding

- Verplichting vanuit Europese Commissie (Renewable Energy Directive, nov '23) om faciliterend kader voor energiegemeenschappen op te nemen in nationale wet- en regelgeving.
- Motie van Kamerlid Thijssen (jun '24) die vraagt om het opstellen van een visie op energiecoöperaties en hun rol in de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem.
- Vanuit KGG is er nog geen helder beeld over de rol van energiegemeenschappen in het energiesysteem.
- Maatschappelijke waarde energiegemeenschappen breed onderzocht (o.a. participatie, betrokkenheid en eigenaarschap van burgers). Het beeld omtrent de technische systeemwaarde van energiegemeenschappen is minder duidelijk.
 - Voorbeeld: onder welke voorwaarden dragen EG's bij aan betere benutting energiesysteem (eg. minder netcongestie).

Energiewet

- In de Electricity Markt Design (EMD) wordt gesproken over *energy communities*, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen energiegemeenschappen van burgers (CEC) en hernieuwbare energiegemeenschappen (REC). De nieuwe Energiewet maakt geen onderscheid tussen deze twee vormen.
- Voor deze visie volgen we de definitie van een energiegemeenschap zoals die is opgenomen in de nieuwe Energiewet, waarin ook statutaire eisen m.b.t. zeggenschap, vrijwilligheid en winst oogmerk zijn vastgelegd.
- Een energiegemeenschap kan duiden op verschillende juridische entiteiten, bijv. een energiecoöperatie (met leden), een naamloos vennootschap, een besloten vennootschap of een vennootschap onder firma (allemaal met aandeelhouders of vennoten).
- Energiegemeenschappen zijn niet per definitie lokaal. Energiegemeenschappen kunnen verschillende activiteiten uitvoeren, bijv. opwekken, opslaan, delen of leveren van hernieuwbare elektriciteit, warmte of gas.
- Iedereen kan lid worden van een energiegemeenschap, maar volgens de Europese richtlijn mogen alleen huishoudens en kleine ondernemingen zeggenschap krijgen. Grote ondernemingen kunnen daarmee alleen lid zijn zonder zeggenschap.

Bestaande en lopende maatregelen

- De Rijksoverheid faciliteert (direct en indirect) de ontwikkeling van energiegemeenschappen of -coöperaties via verschillende instrumenten:
 - Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)
 - Ontwikkelfonds Opwek (landelijke openstelling wordt onderzocht)
 - Ontwikkelfonds Warmte (pilot met 25 projecten)
 - Subsidie aan Participatiecoalitie en Energie Samen (waaronder bijv. Realisatiefonds voor energiecoöperaties)
- Met het amendement van Kröger en Grinwis bij de begroting van 2023 is 20 miljoen euro gereserveerd voor het stimuleren van energiecoöperaties en andere burgerinitiatieven in de energietransitie. Voor de jaren 2024 t/m 2027 is jaarlijks 5 miljoen euro beschikbaar.
- Relevant: KGG onderzoekt het implementatiewetsvoorstel over energiedelen vanuit de EU Electricity Market Design richtlijn (EMD) en het vormgeven van lokaliteitseisen voor energiedelen.

Voorstel scope visie

- De motie van Thijssen vraagt om een visie op de rol van energiecoöperaties in de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem. In dat debat zegde de minister toe een visie te ontwikkelen op de rol van energiecoöperaties in het decentrale energiesysteem.
- Deze visie richt zich op alle juridische uitingsvormen van energiegemeenschappen, dus naast energiecoöperaties ook bv's, nv's en vof's die voldoen aan de gestelde eisen in de Energiewet.
- Voor deze visie beperken we ons tot lokale energiegemeenschappen. Daarmee doelen we op energiegemeenschappen die bijdragen aan decentrale ontwikkelingen binnen het energiesysteem (bijv. lokale of regionale duurzame energieprojecten realiseren, vraag en aanbod van energie op lokaal of regionaal niveau bij elkaar brengen) en op energiegemeenschappen die een maatschappelijke bijdrage leveren aan de lokale omgeving (bijv. lokaal zeggenschap over energieprojecten mogelijk maken, investeren in sociale voorzieningen).
 - Energiegemeenschappen die zijn gericht op het investeren in nationale energieprojecten (bijv. windparken op zee) zijn buiten scope.
 - Evenals energiegemeenschappen die alleen richten op bijv. besparing.
- In de visie kijken we naar de impact van energiegemeenschappen op zowel decentrale energiesystemen als op het gehele Nederlandse energiesysteem.
- Energiegemeenschappen die zich richten op activiteiten m.b.t. elektriciteit, warmte en gas zijn allemaal in scope.

Doel visie

- Duidelijkheid bieden over de rol van energiegemeenschappen in het energiesysteem
- Onder welke voorwaarden energiegemeenschappen bijdragen aan het energiesysteem
- Wat zijn de risico's
- en richting geven aan wat daarvoor nodig is

Proces visie

- › Op dit moment zijn we in gesprek met verschillende stakeholders
- › TNO voert een onderzoek uit
- › Beoogd wordt om de visie rond de zomer op te leveren
- › Er volgt nog een dialoofase waarin het mogelijk is mee te denken en input te leveren

Bedankt